

KORRALDUS

10.09.2024 nr DM-127962-11

Kunda uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/521674 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning lähtudes Heidelberg Materials Kunda AS (registrikood 10156772) esitatud taotlusest, otsustan:

1.1. Anda Heidelberg Materials Kunda AS-le (registrikood 10156772) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/521674 Kunda uuringuruumis, kehtivusajaga kolm aastat (lisatud).

1.2. Geoloogilise uuringu loale nr L.MU/521674 kantakse järgnev tingimus:

- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa-ametile ning sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.

1.3. Korraldus jõustub Heidelberg Materials Kunda AS-le (registrikood 10156772) teatavaks tegemisest.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omajale garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

2. ASJAOLUD

Heidelberg Materials Kunda AS (registrikood 10156772, aadress Lääne-Viru maakond, Viru-Nigula vald, Kunda linn, Jaama tn 2, 44106) esitas Keskkonnaametile taotluse nr T-L.MU/1023403 geoloogilise uuringu loa (edaspidi **uuringuluba**) saamiseks Kunda uuringuruumis. Uuringu loa taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi **KOTKAS**) 27.03.2024 dokumendina nr DM-127962-1.

Taotletav uuringuruum asub Lääne-Viru maakonnas, Viru-Nigula vallas, Kunda linnas, riigiomandisse kuuluval katastriüksusel Mereäärne savikarjäär (katastritunnus 34501:001:0020). Katastriüksuse Mereäärne savikarjäär (katastritunnus 34501:001:0020) riigivara valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet.

Katastriüksusel Mereäärne savikarjäär (katastritunnus 34501:001:0020) kaevandab geoloogilise

uuringu loa taotleja Heidelberg Materials Kunda AS (endise nimega Kunda Nordic Tsement AS) kehtiva keskkonnaloa nr KMIN-065 alusel tsemendisavi (loa kehtivus kuni 30.03.2048).

Taotletav uuringuruumi teenindusala pindala on 25,98 ha. Geoloogilise uuringu käigus planeeritakse rajada kuni 10 uuringupuurauku maksimaalse uurimissügavusega kuni 55 m. Taotletava loa kehtivusaeg on kolm (3) aastat. Uuritavaks maavaraks on kaltsineeritud savi.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Proovid võetakse kuni 4 meetriste intervallide kaupa laboratoorseteks määranguteks (plastsus, looduslik niiskus, mahumass, keemiline koostis, orgaanika ja mineraalid). Osad laboratoorsed katsed tehakse OÜ Inseneribüroo STEIGER akrediteeritud laboratooriumis.

Uuringu puuraukudes mõõdetakse põhjavee tase ja viiakse läbi väli- ja/või laborikatsed, et hinnata kivimikihtide hüdrogeoloogilisi parameetreid (filtratsioonimoodul). Parameetrite abil hinnatakse vee juurdevoolu karjääri ning mõju põhjavee tasemetele väljaspool karjääri ning selgitatakse kaitsetervikute vajalikud mõõtmed survealise põhjavee isoleerimiseks.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

2.1. Uuringuruum

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub pindalaliselt täielikult Kunda savimaardla (maavarade registri registrikaart nr 21) tsemendisavi aktiivse tarbevaru 1 plokiga ning Mereäärne savikarjääri (kaevandamisloa nr KMIN-065, loa omaja Heidelberg Materials Kunda AS (endise nimega Kunda Nordic Tsement AS), kehtiv kuni 30.03.2048) mäeeraldisega ja selle teenindusmaaga.

Taotletava uuringuruumi teenindusala edelanurk kattub 4 m ulatuses III kategooria kaitsealuste liikide *Grus grus* (sookurg; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9133245) ja *Circus aeruginosus* (roo-loorkull; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9133225) elupaikadega.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast ~24,1 m ja 20,3 m kaugusel asuvad geodeetilised märgid 212 ja 300 (geodeetiliste punktide andmekogu koodid vastavalt 213611 ja 213626; kaitsevöönd 3 m märgi keskmest).

Taotletava uuringuruumi teenindusala loodenurgast ~19,4 m kaugusel asub mereranna korduv üleujutusala piir. Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast vähemalt 360 m kaugusel

asub mererand, mille veekaitsevöönd ulatub taotletava uuringuruumi teenindusala loodenurgale kuni 0,8 m ulatuses ja ranna piiranguvöönd asub taotletava uuringuruumi teenindusala põhja- ja lääneosal ~157 m ulatuses. Korduva üleujutusega veekogude ranna või kalda piiranguvöönd ja veekaitsevöönd koosnevad üleujutatavast alast ja looduskaitseaduses ning veeseaduses sätestatud vööndi laiusest.

Taotletav uuringuruum on ümbritsetud riigi- ning munitsipaalomandis olevate katastriüksustega. Lähimad majapidamised jäävad uuringuruumist vähemalt 330 m kaugusele idasse.

2.2. Tegevused uuringuruumis

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. a määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“.

Uuringuloo taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Tarbevaru määramisel on uuringuaukude vahekaugus 200 - 300 m. Uuringuloo taotlusele lisatud graafilisele lisale on kantud uuringuvõrk tihedusega ligikaudu 225 × 225 m, mis eeldaks 9 puuraugu rajamist. Uuringuloo taotlusesse on märgitud kokku maksimaalselt 10 puurauku (1 puurauk varuks). Esimene puurauk puuritakse uuringuruumi kuni -55 m abs kõrguseni. Teised puuraugud puuritakse vastavalt esimese puuraugu tulemuste alusel. Näiteks kui selgub, et alates -45 m abs kõrgusest on savi liiga kõrge aleuoliidi/liiva osisega, tehakse ülejäänud puuraugud kuni -45 m abs kõrguseni.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Proovid võetakse kuni 4 meetriste intervallide kaupa laboratoorseteks määranguteks (plastsus, looduslik niiskus, mahumass, keemiline koostis, orgaanika ja mineraalid). Osad laboratoorsed katsed tehakse OÜ Inseneribüroo STEIGER akrediteeritud laboratooriumis.

Uuringu puuraukudes mõõdetakse põhjavee tase ja viiakse läbi väli- ja/või laborikatsed, et hinnata kivimikihtide hüdrogeoloogilisi parameetreid (filtratsioonimoodul). Parameetrite abil hinnatakse vee juurdevoolu karjääri ning mõju põhjavee tasemetele väljaspool karjääri ning selgitatakse kaitsetervikute vajalikud mõõtmed survealise põhjavee isoleerimiseks.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloo valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

2.3. Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algtada keskkonnamõju hindamine (edaspidi **KMH**) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruces nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus nr 224**) või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 61 lg 3, § 11 lg-te 2, 2 3 ja 4 kohaselt anda eelhinnang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, KeHJS § 6 lg-s 2 sätestatud otsustaja eelhinnangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruces nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruce nr 224 § 3 p 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000 meetrise sügavusega puuraugud)). Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuuluvas seletuskirjas on KeHJS § 6 lg 2 p-st 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöö kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on näidanud, et eelhinnangute koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalselt väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärne. Praeguseks ei ole algtatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluses.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruces nr 224. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhinnangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 23 ega kaaluta KMH vajalikkust.

MaaPS § 28 lg 3 kohaselt peab uuringuloe taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruce nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi **määrus nr 1**) § 2 lg 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lg 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja selle ulatuse kirjeldus. Määruce nr 1 § 2 lg 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloe taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Uuringuloe taotluse seletuskirjas märgitakse, et uuringupunktide rajamine toimub päevasel ajal.

Taotleja Heidelberg Materials Kunda AS täpsustas 07.08.2024 kirjas nr DM-127962-9, et välitõid tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni, ajavahemikus kella 08.00-st kuni 20.00-ni. Selline tööaeg võimaldab uuringuteks kuluvate tööpäevade arvu oluliselt vähendada.

Keskkonnaamet suhtles antud asjaoludel telefoni teel Viru-Nigula Vallavalitsusega. Võttes arvesse, et tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju looduskeskonnale ning tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale, ei olnud Viru-Nigula Vallavalitsusel nimetatud tööaja kohta vastuväiteid.

2.3.1. Mõju Natura 2000 aladele

Uuringuruumi ei jää looduskaitse ega Natura 2000 võrgustiku alasid. ~700 m kaugusel asub Toolse looduskaitseala (KLO1000180), 600 m kaugusele Kunda linnapark (KLO1200342) ning 160 m kaugusel Kunda jõe hoiuala (KLO2000063). Toolse looduskaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku Toolse linnu- (RAH0000087) ja loodusala (RAH0000622) ning Kunda hoiuala Sirtsiloodusala (RAH0000540).

Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 punkti 2 alapunktis 440 on toodud Toolse loodusala, alapunktis 58 Toolse linnuala ja alapunktis 395 Sirtsiloodusala kaitse-eesmärgid.

Toolse linnuala liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on soopart e pahlsaba-part (*Anas acuta*), rääkspart (*Anas strepera*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), hallhani e roohani (*Anser anser*), rabahani (*Anser fabalis*) ja kühmnokk-luik (*Cygnus olor*).

Toolse loodusala I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on veealused liivamadalad (1110), laiad madalad lähed (1160), püsitaimestuga kivirannad (1220), väikesaared ning laiud (1620), eelluited (2110), vanad loodusmetsad (*9010) ning rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad - *9180), II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on vasakkeermene pisitigu (*Vertigo angustior*) ja jõesilm (*Lampetra fluviatilis*).

Sirtsiloodusala I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0), II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), harilik lendorav (*Pteromys volans**), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*), väike-punalamesklane (*Cucujus cinnaberinus*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) ja männisinlane (*Borostoma schneideri*).

Arvestades uuringualalt lähtuvate mõjutuste iseloomu ja ruumilist ulatust, Natura 2000 ala ja kaitse-eesmärkideks olevate väärtuste paiknemist, ei mõjuta planeeritavad uuringud mäeeraldisel Toolse linnu- ja loodusala, ega Sirtsiloodusala kaitse-eesmärke ega ala terviklikkust.

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu

2.3.2 Mõju metsale, kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele

Vabariigi Valitsuses 06.06.2005 määruse nr 117, „Toolse looduskaitseala kaitse-eeskiri“ § 1 lg 1 alusele on Toolse looduskaitseala kaitse-eesmärk :

- 1) Kirde-Eestis ainulaadse soovikutammiku, väärtuslike metsakoosluste, merelinnustikule olulise puhke- ja toitumisala ning kaitsealuste liikide kaitse;
- 2) EÜ nõukogu direktiivis 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta nimetatud rändlinnuliikide - soopardi ehk pahlsaba-pardi (*Anas acuta*), rääkspardi (*Anas strepera*), suurlaukhane (*Anser albifrons*), hallhane ehk roohane (*Anser anser*), rabahane (*Anser fabalis*), külmnokk-luige (*Cygnus olor*) kaitse;
- 3) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - väikesaarte ning laidude (1620), jõgede ja ojade (3260), vanade looduspõõsade (9010*), rusukallete ja jäärakute metsade (pangametsade) (9180*) ning II lisa liigi vasakkeermese pisiteo (*Vertigo angustior*) elupaiga kaitse.

Vabariigi Valitsuses 03.03.2006 määrus nr 64 „Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri“ § 1 lg 2 alusel on Kunda linna pargi kaitse-eesmärk ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega.

Uuringualale ulatuvad III kaitsekategooria kaitsealuste liikide leiukohad roo-loorkull (*Circus aeruginosus*, KLO9133225) ja sookurg (*Grus grus*, KLO9133245). Antud liikide leiukohas rakendub isendi kaitse. Vastavalt LKS § 55 lg 6 on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal keelatud. Tegemist on suurepindalaliste leiukohtadega ning valdavalt ulatuses jäävad väljapoole uuringuruumi. Tegevustega kaasnevad häiringud on väikesed (ei ole suurt müra), lühiajalised ning leiukohtadega kattuv ala vaid 4 m, olulist ebasoodsat mõju liikide soodsale seisundile geoloogiliste uuringutega ei kaasne.

Vabariigi Valitsus 15.09.2005 määrusega „Hoiualade kaitse alla võtmine Lääne-Viru maakonnas nr 237 „Hoiualade kaitse alla võtmine Lääne-Viru maakonnas“ § 1 lg 1 p 6 kaitse alla võetud **Kunda jõe hoiuala** kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) kaitse ning II lisas nimetatud liikide – hariliku võldase (*Cottus gobio*), hariliku hingi (*Cobitis taenia*), lõhe (*Salmo salar*) ja paksuseinalise jõekarbi (*Unio crassus*) elupaikade kaitse.

Planeeritud tegevused on lokaalsed ja lühiajalised ning viiakse läbi toimivas karjääris. Lähtudes geoloogilise uuringuga läbiviidava tegevuse iseloomust võib eeldada, et Toolse looduskaitseala, Kunda linnapark ning Kunda jõe hoiuala jäävad väljapoole taotletud tegevuse mõjuapiirkonda.

2.3.3. Heide välisõhku (müra ja peenosakesed)

Taotletav uuringuruum on ümbritsetud riigi- ning munitsipaalomandis olevate katastriüksustega. Lähimad majapidamised jäävad uuringuruumist vähemalt 330 m kaugusele idasse.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks kasutatakse tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ning ei kasutata materjale, mis on keskkonnaohtlikud. Uuringuga ei reostata põhjavett ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu.

Mõningal määral tekitavad uuringut läbi viivad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate poolt tekitatava või karjäärides töötavate masinate müraga. Müra tekitatakse vaid välitööde käigus lühiajaliselt päevasel ajal. Oluline on silmas pidada, et geoloogiliste uuringute käigus tehtavad välitööd kestavad lühikest aega (mõne päeva). Seega on müra kestus ajutine ja lühiajaline. Võib eeldada, et geoloogilise uuringuga ei kaasne häiringuid, mis võiks piirinaabrite huve olulisel määral riivata.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (ülenormatiivset peenosakeste heidet). Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist.

2.3.4. Mõju põhjaveele

Uuringuruumis läbiviidava geoloogilise uuringuga ei kaasne mõju põhjaveele.

Uuringu puuraukudes mõõdetakse põhjavee tase ja viiakse läbi väli- ja/või laborikatsed, et hinnata kivimikihtide hüdrogeoloogilisi parameetreid (filtratsioonimoodul). Parameetrite abil hinnatakse vee juurdevoolu karjääri ja mõju põhjavee tasemetele väljaspool karjääri ning selgitatakse kaitsetervikute vajalikud mõõtmed survealise põhjavee isoleerimiseks. Uuringuga ei reostata põhjaveekihte. Veeproove ei võeta.

Geoloogiliste töödega ei avaldata mõju lähimatele veehaaretele (puur- ja salvkaevud), kuivenduskraavidele, maaparandussüsteemide toimimisele ega lähimatele veekogudele.

2.3.5 Jäätmete ke

Vastavalt maapõueseaduse § 28 lõikele 5 tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava juhul, kui uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmeseaduse alusel (edaspidi **JäätS**) käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid. Kaevandamisjäätmekava eesmärk on vältida või vähendada jäätmete tekitamist ja nende ohtlikkust ning soodustada nende ringlusesse võtmist, korduvkasutamist või taaskasutamist, kui see on keskkonnaohutu ja võimalik.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas kinnitab taotleja, et planeeritava uuringu käigus ei teki

kaevandamisjäätmel. Uuringupunktidesse rajatakse puuraugud/kaevandid ning määratakse katendi ja kasuliku kihi paksus ning omadused. Kuna antud uuringu puhul kasutatakse proovide võtmisest üle jäänud materjal ja kattepinna ära puuraukude likvideerimisel, ei teki uuringu käigus kaevandamisjäätmel ja kaevandamisjäätmekava esitamine ei ole vajalik.

2.3.6. Vibratsioon

Geoloogilise uuringuga kaasnev vibratsioon on minimaalne – ei viida läbi lõhkamisi. Tulenevalt töötavishoiu nõuetest, on tehnikale seatud vibratsiooni piirnõrmid juba valmistajatehases. Mõningane vibratsioon on võimalik, kuid see piirdub välitööde teostamise masinate tekitatud tavapärase töötsükli vibratsiooniga, mis on lühiajaline.

Kokkuvõtvalt

Tuginedes eelnenule, arvestades tegevuse iseloomu ja senist praktikat saab öelda, et geoloogilise uuringuga ei kaasne ümbruskonnale valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust ja tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Eelpool kirjeldatud info põhjal saab öelda, et tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju looduskeskkonnale. Tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale.

Kohe peale uuringupuuraukudest ja uuringukaevetõõntest proovide võtmist suletakse need väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratsoorsete katsete läbiviimiseks). Tagasitõõdetud ala tihendatakse ja tasandatakse. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse võimalikult uuringueelsesesse seisukorda. Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringulõa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused uuringulõa andmisel

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringulõa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lg 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringulõa alusel (MaaPS § 17 lg 2). Vastavalt uuringulõa saamiseks esitab taotleja lõa andjale taotluse (MaaPS § 27 lg 1). Uuringulõa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö lõa, geoloogilise uuringu lõa ja maavara kaevandamise lõa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö lõa, geoloogilise uuringu lõa ja maavara kaevandamise lõa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks lõa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 27.03.2024 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla JäätS § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lg 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloa andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35. MaaPS § 35 lg 1 p 2-8 ja p 11 ning lg 2 p 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, sellest tulenevat keeldumise alust ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda. (vt ka p 2.3.)

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lg 1 p 9). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega (MaaPS § 35 lg 1 p 10). Keskkonnaamet saatis 12.04.2024 kirjaga nr DM-127962-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Viru-Nigula Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Viru-Nigula Vallavalitsus andis enda 09.05.2024 korraldusega nr 115 Kunda uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta nõusoleku (KOTKAS 13.05.2024 numbriga DM-127962-7).

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek (MaaPS § 35 lg 1 p 1). MaaPS § 27 lg 3 alusel palus Keskkonnaamet riigivara valitseja volitatud asutuse nõusolekut Maa-ameti valitsemisalas oleva katastriüksuse Mereäärne savikarjäär (katastritunnus 34501:001:0020, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil 12.04.2024 kirjaga nr DM-127962-5.

Maa-amet andis nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 08.05.2024 dokumendi numbriga DM-127962-6) järgneval tingimusel:

Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa-ametile ning

sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks.

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloo andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Heidelberg Materials Kunda AS (registrikood 10156772) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 09.07.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmise keeldumise alused puuduvad.

3.2. Uuringuloo taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet avaldas uuringuloo menetluse algatamise teate 11.01.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 2) ning teavitas avatud menetluse algatamisest taotlejat Heidelberg Materials Kunda AS-i ja menetlusosalisi (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1) 12.04.2024 kirjaga nr DM-127962-3. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võis kavandatav tegevus puudutada, paluti uuringuloo taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

Ettepanekuid ning vastuväiteid ei laekunud.

Keskkonnaamet saatis 12.04.2024 kirjaga nr DM-127962-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Viru-Nigula Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Viru-Nigula Vallavalitsus andis enda 09.05.2024 korraldusega nr 115 Kunda uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta nõusoleku (KOTKAS 13.05.2024 numbriga DM-127962-7).

MaaPS § 27 lg 3 alusel palus Keskkonnaamet riigivara valitseja volitatud asutuse nõusolekut Maa-ameti valitsemisalas oleva katastriüksuse Mereäärne savikarjäär (katastritunnus 34501:001:0020, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%) kasutamiseks geoloogilise uuringu tegemise eesmärgil 12.04.2024 kirjaga nr DM-127962-5.

Maa-amet andis nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 08.05.2024 dokumendi numbriga DM-127962-6) järgneval tingimusel:

Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa-ametile ning sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.

Nimetatud tingimus kantakse uuringuloo täiendavaks tingimuseks.

Vastavalt HMS § 49 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lg 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 25.07.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 5). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks seati kaks nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti ei laekunud.

Keskkonnaamet küsis taotlejalt Heidelberg Materials Kunda AS-ilt, Viru-Nigula Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt 24.07.2024 kirjaga nr DM-127962-8 arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul arvamusi ja ettepanekuid laekus.

Taotleja Heidelberg Materials Kunda AS täpsustas 07.08.2024 vastuskirjas (KOTKAS 07.08.2024 numbriga DM-127962-9) järgnevat:

Puuruaukudest tulev materjal läheb 100% katsetamiseks ja puuraukude sulgemiseks kasutame selle sama karjääri savi.

Keskkonnaamet korrigeeris käesolevat korraldust vastavalt nimetatud infole.

Taotleja Heidelberg Materials Kunda AS täpsustas 07.08.2024 kirjas nr DM-127962-9 ka asjaolu, et *välitöid tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni, ajavahemikus kella 08.00-st kuni 20.00-ni*. Selline tööaeg võimaldab uuringuteks kuluvate tööpäevade arvu oluliselt vähendada.

Keskkonnaamet suhtles antud asjaoludel telefoni teel Viru-Nigula Vallavalitsusega. Võttes arvesse, et tegevusega ei kaasne olulist negatiivset mõju looduskeskkonnale ning tegevusega kaasneda võib häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale, ei olnud Viru-Nigula Vallavalitsusel nimetatud tööaja kohta vastuväiteid.

Keskkonnaamet viis vastavad täpsustused sisse käesoleva korralduse peatükki nr 2.3.

3.3. Kaalutlused täiendavate tingimuste seadmisel

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas

volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruises sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata.

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Küll aga, toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitseseadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Üldised uuringuloaga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

Keskkonnaamet seab Kunda uuringuloale järgneva täiendava tingimuse:

1. *Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada Maa-ametile ning sõlmida raadamise leping Riigimetsa Majandamise Keskusega.*

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisa: Geoloogilise uuringu luba

Teadmiseks: Kunda Sadam AS, Maa-amet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Viru-Nigula
vallavalitsus

Valdo Tohver
spetsialist
maapõuebüroo